N°. 489. 1854.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . „ 5.50.

WOENSDAG 20 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Drie-en-twintig langdurige zittingen heeft de Tweede Kamer besteed aan de behandeling der twaalf wetsontwerpen, uitmakende de begrooting van 's Rijks uitgaven voor het jaar 1855.

Wat zijn de uitkomsten van deze discussiën geweest?

Uit een politiek oogpunt: dat, meer nog dan vroeger, betrekkelijk al de onderdeelen van de staatsdienst, de stelselloosheid van het Ministerie der „tegenovergestelde rigting" aan 't licht is gekomen; en dat *deze* Regering slechts blijft staan en voor vallen wordt behoed, „omdat vele leden hunne overtuiging ten offer hebben gebragt."

Uit een financieel oogpunt: dat de hoogst verderfelijke stap tot verhooging der uitgaven door de meerderheid der Tweede Kamer gehomologeerd is; want, zondert men het schrappen van eenige weinige duizende guldens van de hoofdstukken Justitie, Buitenlandsche en Binnenlandsche Zaken en Finantien uit, dan werd *alles* goedgekeurd, wat niet enkel eene uitstekende vermeerdering van uitgaven is, die zich tot het jaar 1855 bepaalt, maar *het begin* eener *blijvende* en *steeds klimmende* opvoering van uitgaven.

Twee voorname omstandigheden maken, 't geen wij hebben zien gebeuren, verklaarbaar.

Vooreerst: de tooverkracht van de woorden: „*buitengewone omstandigheden*", die niet slechts hare werking oefende op de vreesachtigen; maar waarvan een gretig gebruik werd gemaakt door hen, die, met het oog op hunne Kiezers, zich gedrongen gevoelden, om aan „opoffering van overtuiging" ten believe van een ministerieel wachtwoord, een glimp van onafhankelijkheid te geven.

Ten tweede: het *vóórstemmen* in de openbare vergadering en het *tegen* spreken in de sectien. De groote meerderheid der leden, die tot de verslagen in de afdeelingen medewerkten, behoorden tot de ministeriële partij, zoodat, met toevoeging van hen, die aan 't onderzoek in de sectien *geen* deel genomen hadden, met grond mogt gezegd worden, dat de bezwaren *tegen* de begrootings-wetten, vooral tegen de hooge opvoering der cijfers, *bijkans algemeen* werden gedeeld. Bij de openbare discussiën bleken, zonder eenigen aannemelijken grond, die bezwaren plotseling opgeheven of verdwenen te zijn. Zij, die zelfs niet zonder heftigheid zich in de sectiën *tegen* verklaarden, deden, zonder eenige reden van de verandering hunner opinie te geven, in de openbare zitting hun *vóór* het luidste klinken.

Niet met het oog op de cijfers, niet met het oog op de zaak: maar met het oog op partijbelang; *uit kansrekening* werd de begrooting der staatsuitgaven voor 1855 tot stand gebragt.

Onder de zonderlinge verschijnselen, die zich, in grooten getale, bij de behandeling der Begrootingswetten hebben opgedaan, behoort gewis ook de wijze, waarop voor de begrooting van Oorlog eene kleine meerderheid is kunnen verkregen worden.

Hadden o. a. de heeren DOMMER, VAN NISPEN, OOSTING, DIRKS en WINTGENS in de „buitengewone omstandigheden" geene aanleiding gevonden, om *dit* jaar de begrooting goed te keuren: de verwerping ware niet twijfelachtig geweest.

Intusschen heeft de Minister van Oorlog die „buitengewone omstandigheden" *niet* doen gelden; hij heeft zijne begrooting voorgesteld als een cijfer van overgang, om te komen tot een normaal cijfer van twaalf millioenen guldens, waarop de oorlog in Europa geenerlei invloed heeft. Wanneer *zij* derhalve, die, door hun votum, het hoofdstuk hebben doen aannemen, de uitdrukkelijke verklaring zijn blijven volhouden, dat hunne stem slechts gold eene *buitengewone begrooting*, dan zien wij het vreemde verschijnsel, dat de *toestemming* van het cijfer is geweest eene *veroordeeling* van het stelsel des Ministers.

Te vergeefs zal de Minister het volgende jaar datzelfde cijfer verdedigen als cijfer van overgang, of het reeds verhoogd hebben tot het normale bedrag: *die* leden zullen dàn, wanneer de „buitengewone omstandigheden" hebben opgehouden te bestaan, zich herinnerende hunne verklaring van 1854, *moeten* terug komen op *een lager cijfer*. Dan zal, wat nu, door een onverklaarbaar votum, wordt opgebouwd, een jaar later weder moeten worden afgebroken; of, voor de gevolgen beducht, zal men, in weêrwil van het gemotiveerde votum van 1854, zijns ondanks, *voor altijd* moeten stemmen voor hetgeen slechts *voor éénmaal* is toegestaan.

Is *het leger* met een dergelijk votum gebaat? Wij gelooven het tegendeel. Men zal nu, over een jaar, indien men in den kring der gewone omstandigheden mogt zijn teruggetreden, op nieuw de geheele organisatie van het leger op losse schroeven moeten zetten; de Minister van Oorlog zal, en niet ten onregte, beweren, dat *hij* in 1854 eene *gewone* begrooting heeft voorgedragen; de leden zullen zich daarop beroepen, *dat zij enkel voor eene buitengewone begrooting hebben gestemd.*

Wij vragen het in gemoede, of het in het belang van het land, in het belang van het leger, niet beter geweest ware, indien *het beginsel* thans op geenerlei wijs gepraejudicieerd ware geworden? Wie zal met zekerheid kunnen zeggen, of de oorlogs-begrooting voor 1855 eene *gewone* of eene *buitengewone* is? Moet de Minister van Oorlog zelf niet terugdeinzen, om het meerdere, hem beschikbaar gestelde geld tot eene blijvende uitbreiding te besteden, bij de overweging, dat in December 1855 het gebouw weder inéén kan storten?

Bij de innige overtuiging, dat er geen *normaal cijfer* kan worden vastgesteld, vóór dat militie en schutterijen, volgens de Grondwet zullen zijn ingerigt, omdat men dan eerst de organisatie van ons defensiewezen *in haar geheel* zal kunnen overzien: zou het, bij die overtuiging niet voorzigtiger, ook voor het leger zelf, geweest zijn, indien men zich tot de normale ƒ 10,400.000 had bepaald? En wanneer men dan, indien het noodig geacht ware, eene tweede begrooting daar naast had gevoegd, waarin op bepaalde gronden voor buitengewone behoeften, een buitengewoon cijfer werd aangevraagd: dan zou de zaak niet uit haar geheel zijn gebragt, tot dat men werkelijk in staat ware gesteld om daaraan eene eindbeslissing te geven.

Zal de regering nu gebruik maken van de stemming in 1854, om, ondanks de protesten *harer vrienden*, de begrooting van oorlog in 1855, als duurzaam hooger opgevoerd te beschouwen?

Zal, bij den terugkeer van de *gewone omstandigheden*, weder afgebroken worden, wat, door 't beschikbaar stellen van de noodige fondsen, *nu* zal worden opgetrokken?

Zal het *algemeen belang* worden opgeofferd aan dat van het leger; of zal *het belang van het leger* worden opgeofferd *aan dat eener Regering?*

Zietdaar de vragen, die, ondanks of liever *wegens* de stemming over de begrooting van oorlog, minder dan vroeger beslist zijn. Zij blijven weder voor den tijd van een jaar, als het zwaard van Damocles, over het hoofd van het Nederlandsche leger hangen.

Aan wien de schuld?

Aan hen, die, steeds wijfelmoedig, terugdeinzen voor *de beslissing*; die, geslingerd tusschen overtuiging en sympathie, slechts tijd trachten te winnen; die zeggen, „komt de tijd, komen de zorgen"; die eenigermate de heillooze stelling huldigen: „*après nous le déluge.*"

De Nederlander poogt in No. 1374 te bewijzen, *dat* en *hoe* de anti-revolutionnaire partij behulpzaam geweest is aan de vrijzinnige partij in de bevordering van constitutioneelen vooruitgang en ontwikkeling, in den strijd voor de regten en vrijheden der Natie.

Wij zijn niet overtuigd geworden, dat *de anti-revolutionnaire partij*, in eenig opzigt, de hand heeft gereikt aan de constitutionnele partij of, zoo men liever wil, aan de vrijzinnige rigting.

Die handreiking was ook niet mogelijk dan *na* 1849; omdat *toen* eerst eene „staatkundige partij", met den heer GROEN aan het hoofd, die zich ter onderscheiding van de overige partijen de anti-revolutionnaire noemde, op het staatstooneel verscheen.

Vroeger kende men wel als schrijver van staatkundige geschriften enz., den heer GROEN; een korten tijd (in 1840) ook als Volks-vertegenwoordiger opgetreden.

Als strijders voor de regtzinnigheid der Hervormde leer, en dus op een van de staatkunde verwijderd standpunt, sprak men in 1842, van „de zeven Haagsche „heeren!"

Nooit hebben wij geweten, wat *nu eerst* door den heer ELOUT is aan het licht gebragt, dat „van 1829 „af tot op dit oogenblik *die* partij een meest uitnemend orgaan had."

Nooit is *in dat tijdvak* de heer GROEN als hoofd of leider eener „staatkundige partij" beschouwd of erkend, dan in 1849.

Aan de *persoonlijke bekwaamheden* van den heer GROEN heeft de vrijzinnige partij steeds de vereischte hulde gedaan.

Maar nimmer heeft zij van zijne zijde eenige ondersteuning genoten. Integendeel, als het de *vrijheid van onderwijs* en van *godsdienstige zamenkomsten* betrof, werd enkel tegenwerking ondervonden van al het goede, dat door de liberalen bedoeld en beproefd werd. Hoe is het dan toch mogelijk, dat *de Nederlander* kan beweren, „dat de *practische* volharding der *anti-„revolutionnaire partij* in het veroveren van de vrij-„heid van godsdienstige zamenkomsten en van bijzonder „onderwijs, over *de vrijzinnigheid in Staat en Kerk* de „zege behaald heeft?"

Let slechts op het onvermogen, in de dubbele Tweede Kamer van 1840 aan den dag gelegd, om *iets* tot stand te brengen; en op den toeleg, om het weinige goeds, dat tot stand had *kunnen* komen, te weêrstreven.

Waar zoekt men de ondersteuning der pogingen, in 1844 in het werk gesteld, om tot eene grondwetsherziening te geraken? Was het niet eer het stelsel der verdachtmaking, waardoor men *elke poging* „met den „klank eener oorlogstrompet" vergeleek?

Wie was het, die elk geschrift of voorstel, dat tot verbetering onzer staatsinstellingen leiden moest, in hoogmoedige eigenwaan „met keurigen omslag in zijne „verzameling van politieke Alchymistery wilde laten „prijken?"

En hoedanig is in 1848 de Grondwetsherziening ontvangen, veroordeeld en verguisd, ofschoon toch daardoor alleen de gewenschte vrijheden werden *geschonken?*

WIE werkte mede tot den val van het Ministerie DONKER — DE KEMPENAER, gelijk men reeds van de optreding af den zedelijken invloed van het Ministerie THORBECKE trachtte te ondermijnen?

Ja, de anti-revolutionnaire partij heeft de vrijheid verkregen, maar om ze te misbruiken tot een wapen van heerschzucht.

De vrijheid van godsdienstige zamenkomsten als prikkel tot godsdienstige opgewondenheid.

De vrijheid van onderwijs als middel, om het openbaar onderwijs te bemeesteren.

De Morgenster gaat in een tweede artikel over *den Staat en de Kerkgenootschappen* van de *valsche* stelling uit, alsof *wij* zouden willen „dat de Staat een onderzoek „instelle, naar de bijzondere leer van een kerkgenoot-„schap." Niets is meer daarvan verwijderd, dan ons gevoelen, dat slechts de *mededeeling* bedoelt van het criterium van eene belijdenis, van een kenmerkend onderscheid. Al wat nu tegen die stelling wordt inge-

bragt, raakt ons gevoelen niet; zelfs niet het, naar onze meening onzinnig beweren, dat er kerkgenootschappen bestaan, zoo zoo als het Remontstrantsche en Doopsgezinde, — dat geen criterium zou kunnen opgeven. Wij verwijzen den schrijver van dat artikel naar het door een der medewerkers van *de Morgenster* uitgegeven werk, getiteld: *Geloofsbelijdenissen van onderscheidene Godsdienstige gezindten.* (*'s Hage, bij K. Fuhri.* 1843.) en wij bevelen hem de lezing der voorrede ten sterkste aan, opdat hij overtuigd worde, dat de belijdenisschriften voor niets anders en niets meerder naar ons gevoelen mogen gehouden worden, dan voor verklaringen eener gemeenschappelijke overtuiging omtrent de godsdienst. Wij treffen juist in die voorrede eenige regels aan, die het geheele artikel in *de Morgenster* aantasten, en in onzen tijd behartiging verdienen, niet tot verdediging van formulierdwang, allerminst om de Landsregering in eenige bemoeijenis te betrekken, maar tot regt verstand van eene kerkgenootschappelijke vereeniging en tot bevordering van rust en vrede. Die regels zijn de volgende:- „Het miskennen van het onderscheid tusschen de verschillende „gezindten, met opzigt tot hare belijdenissen, is een „heilloos vergrijp tegen de waarheid; en wie, ten ge„volge daarvan, zich aan geen bijzonder kerkgenoot„schap zou willen houden, om tot de geheele protes„tantsche kerk te behooren, behoort er zeker in het „geheel niet toe, omdat hij nergens op eene duurzame „wijze nuttig werkzaam kan zijn, of genot kan hebben „van eene regelmatige, zich zelve gelijk blijvende ont„wikkeling der waarheid. Maar nog meer: de Protes„tanten zouden hunne kerk door niets zoo zeer in „gevaar brengen, dan wanneer zij zich lieten belezen, „om zich, met terzijdestelling van alle bijzondere ge„loofsbelijdenissen, in éene eenige kerk te vereenigen, „waar alles, onder één bestuur gebragt, geheel een„parig was; wanneer zij zich derhalve binnen eenen „tempel lieten drijven, ten einde God geheel op de„zelfde voorgeschrevene wijze en met dezelfde woorden „te aanbidden. Niet alleen zou de kerk daardoor wel„dra de prooi eener magt worden, die, of als hierar„chie uit haar zelve zou te voorschijn komen, of met „welke de staat haar zou pogen te overheerschen, en „op die wijze haar levensbeginsel, namelijk de onbe„lemmerde ontwikkeling der waarheid, worden aange„tast. — Het Protestantismus brengt uit zijnen aard „verscheidenheden van geloofsbelijdenissen mede en „hieruit ontstaan afzonderlijke afdeelingen der Kerk, „wier getal zal toenemen, naarmate men dit meer zou „willen beletten."

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De Fransche *Moniteur*, heeft gister op zijne beurt het tractaat medegedeeld, doch slechts op eene officieuse wijze; als kunnende de mededeeling in het officieel gedeelte eerst na de uitwisseling der ratificatiën plaats hebben.

Eene depêche meldt, dat de officiële bekendmaking in Oostenrijk den 15 heeft plaats gehad in de *Wiener Zeitung*.

De Fransche bladen, verdiepen zich, nu de *Moniteur* de bepalingen van het verdrag openbaar maakt, in allerlei beschouwingen aangaande de strekking van dat stuk. Gelijk immer met dergelijke zaken het geval is: de indruk welken het tractaat heeft te weeg gebragt is verschillend. Doch men is het algemeen eens omtrent het hoog gewigt en de zedelijke waarde van dezen nieuwen band, welke de staatkunde van Engeland en Frankrijk naauw aan die van Oostenrijk hecht; doch er bestaat niet evenzeer overeenstemming omtrent de materiële gevolgen, welke uit het verdrag kunnen voortvloeijen.

Er zijn berigten uit Constantinopel tot den 5den en de dagbladen van die stad tot den 4den ontvangen. Wij treffen daarin niets aan dan de berigten reeds door de *Sinaï* aangebragt, doch meerdere bijzonderheden deswege. Zij bevestigen, dat de legers der geallieerden in een zeer goeden toestand verkeeren, dat de belegeringswerken worden voortgezet en dat er nieuwe batterijen worden opgerigt, zoodat men spoedig een nieuwen slag kan te gemoet zien.

Eene depêche bevattende nieuws uit Constantinopel tot den 7, meldt, dat Omar-Pacha zelf met een gedeelte van zijn leger te Varna is ingescheept. Gister hebben wij medegedeeld de tegenstrijdige berigten, welke deswege in de Duitsche pers aangetroffen worden.

Indien de depêche, waarvan wij zoo even gewag gemaakt hebben, juist is, dan maakt zij een einde aan die onzekerheid. Maar *is* zij juist?

Heeft Omar-Pacha zich werkelijk te Varna ingescheept, of is hij daar enkel aangekomen om het oog te houden op de inscheping der Turksche troepen?

Hetzij, dat de opperbevelhebber van het Ottomanisch leger naar de Krim gaat en in het bevel over de troepen, welke aan den Donau blijven, vervangen wordt door Ismaïl-Pacha, of dat hij, na de inscheping der troepen bijgewoond te hebben, naar Constantinopel of naar de Vorstendommen terugkeert: in ieder geval kunnen wij bezwaarlijk geloof hechten aan een togt in Bessarabie, waarvan sommige dagbladen bij voortduring blijven spreken.

Eene depêche uit Constantinopel spreekt er van, dat P[illegible] ten gevolge van een val verhinderd zou zijn, zich bij het leger der belegeraars te voegen. De prins is inderdaad niet zeer gelukkig. Men meldt ook als zeker, dat de hertog van Cambridge niet naar Engeland zal terugkeeren, maar, integendeel, binnen kort, zijn bevel in de Krim zal hernemen.

Nadere berigten uit Athene hangen inderdaad een droevig tafereel op van de verwoestingen, welke de cholera daar heeft aangerigt. Het cijfer der gevallen is thans gelukkig tot nul gedaald. Bij eene dagorde van den Minister van Oorlog wordt de algemeene erkentelijkheid betuigt aan de zusters van liefdadigheid, ter zake van de door haar betoonde hulp.

Ongelukkig bestaat er in dat land een ander kwaad, dat men nog niet heeft kunnen doen verdwijnen: het rooven en stelen wordt daar bij voortduring in de provinciën op eene groote schaal uitgeoefend. Alhoewel de regering alles doet om de daders op te sporen, is men tot dusver niet in staat geweest aan dat kwaad een einde te maken en het met wortel en stam uit te roeijen.

Uit het Oosten niets nieuws.

Eene depêche uit Munchen, onder dagteekening van den 15den, door de *Augsbourger Zeitung* medegedeeld, meldt, dat de Koning van Beijeren te Darmstadt door een aanval van beroerte is getroffen. Eene volgende depêche meldt echter, dat de gezondheidstoestand van den doorluchtigen lijder verbeterde. Hij had een kalmen nacht doorgebragt; de bevolking van Munchen was zeer getroffen door deze gebeurtenis.

De zitting der Cortes van den 12den was geheel gewijd aan de verklaringen der leden van de vergadering, welke een deel hadden uitgemaakt van het Ministerie van veertig uren. Deze beraadslagingen verliezen door hare langgerekthheid alle belangstelling. De vergadering scheen er dan ook een einde aan te willen maken. Men weet, dat de oud-ministers zelven het voorstel gedaan hebben om eene parlementaire enquête in te stellen ten aanzien der gebeurtenissen van den 17, 18 en 19den Julij; doch het schijnt dat dit voorstel niet aangenomen is; want eene depêche uit Madrid van den 14den meldt, dat deze langdurige beraadslaging is geëindigd zonder eenigen uitslag op te leveren.

Het berigt, gister medegedeeld, al zoude de minister van financien bepaald zijn ontslag genomen hebben, is tot dusverre niet nader bevestigd geworden. Nadere berigten uit Constantinopel ontvangen, spreken er met geen enkel woord van. Doch alhoewel dit feit nog niet bewaarheid is, vreest men echter voor de verwezenlijking; want de aanneming der financiële voorstellen, waarvan de heer Collado eene portefeuille-quaestie maakt, blijkt zeer onwaarschijnlijk te zijn.

Thans is bekend geworden de boodschap van den heer Pierce, president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Onze lezers vinden een overzigt van dit stuk onder de Noord-Amerikaansche post. De toon der boodschap is kalm, maar waardig.

NOORD-AMERIKA.

In de boodschap van den president der Vereenigde Staten komt o. a. het volgende voor:

« Onze wijze staatkunde wist gevaarlijke alliantiën te vermijden en bespaarde verwikkelingen. Eenige Europesche regeringen hebben geneigdheid getoond om onze staatkunde te leiden. Ten aanzien van het staatkundig evenwigt, wilden zij ons in hare plannen doen deelen. Eenige hebben willekeurige maatregelen beproefd. Maar de Vereenigde Staten zullen altijd eerbied hebben voor internationaal regt en kunnen hunne politiek niet wijzigen naar de belangen des oogenbliks. Zij laten anderen hunne eigene zaken regelen, doch hebben het regt om vrij te blijven van elke tegenstuitende inmenging. Deze staatkundige onthouding sluit echter geen handelsuitbreiding uit en het is juist deze onderscheiding, die door de groote staten miskend wordt. Daardoor is een naijverig wantrouwen geboren. Onze houding — de geschiedenis leert het — is geen aanvallende. Onze militaire en maritime krachten strekken slechts tot verdediging onzer burgers. De Vereenigde Staten zijn in werkelijkheid vredelievend en handelen alleen verdedigenderwijs. Deze redenen moesten dan ook alle vrees doen verdwijnen. Eenige regeringen hebben zelfs met wantrouwen gezien hoe de Vereenigde Staten hun grondgebied op onbegrijpelijke wijze uitbreiden, de oude koningrijken overheerschten en hunnen standaard in alle werelddeelen planten. — De ondervinding heeft geleerd, dat de oorlog tusschen de Europesche mogendheden het regt der onzijdigheid in gevaar brengt. Het tractaat met Rusland is door Amerika aan alle Europesche staten onderworpen. Pruissen stelde toen een additioneel artikel voor, houdende afschaffing van de kaperbrieven. Maar de Vereenigde Staten kunnen dat beginsel niet huldigen, omdat het hunne ongewapende koopvaardijvloot aan de genade zou kunnen overleveren van eenigen vijand, die over groote maritime strijdkrachten kan beschikken. Evenwel zouden de Vereenigde Staten het beginsel aannemen, indien de oorlogvoerende mogendheden vrijheid wilden schenken aan den bijzonderen eigendom, wanneer deze aan boord van een vijandelijk schip wordt in beslag genomen.»

De boodschap gewaagt wijders van het tractaat op de visscherij en voorts van het geschil met den Franschen consul te San Francisco, waaraan, naar de president hoopt, door voldoende ophelderingen weldra een einde zal komen. Het geschil, wegens het gebeurde met den heer Soulé, berustte op een misverstand, hebbende de Fransche regering ontkent, dat zij de bedoeling had om den heer Soulé den doortogt over haar gebied te weigeren. Ten aanzien van Spanje, hoopt de president, dat de tegenwoordige regering meer geneigd zal zijn om aan geregte reclamatiën het oor te leenen, ten einde daardoor den vrede te bewaren. — Ten slotte verklaart de president, dat de afschaffing van de Sond-tollen, door de Vereenigde Staten als eene billijke uitzondering zal geëischt worden. Die eisch zal aan de regering van Denemarken worden genotificeerd.

ENGELSCHE POST.

Men is hier nog algemeen onder den indruk van de gehoudene beraadslagingen in het parlement. Het in de laatst gehoudene zittingen voorgevallen was ook inderdaad belangwekkend. Het was een grootsch schouwspel de voornaamste staatsmannen eener groote natie te zien weenen bij het graf van hen, die stierven voor de verdediging van de nationale eer, waardoor met een plegtig votum het met bloed bezegeld verdrag geheiligd werd. Dat schouwspel strekt het nageslacht ten spoorslag om het voorbeeld van dapperheid van die legers na te volgen. De partijen, welke in den boezem van beide kamers bestaan, waren bedaard en kalm. Zij vergaten wat haar van elkander scheidt om slechts eene stem te doen spreken: zij was die der nationale dankbaarheid.

Het is moeijelijk zich een denkbeeld te vormen van de plegtigheid der stemming in het lagerhuis. Wij zeggen van die stemming; want over de hoofd-quaestie: om dank te betuigen aan de beide legers en de marine der geallieerden en het aanbieden van rouwbeklag aan de familie der gesneuvelden, daarover ontstond eigenlijk geene discussie. Er was onder de hoofden der verschillende partijen als het ware een wedstrijd merkbaar, wie het eerst en het meest blijken zou geven van bewondering en dankbaarheid jegens de nagedachtenis der dapperen, die voor de eer van het vaderland gesneuveld zijn.

Er had wel is waar een ontijdige aanval tegen den vice-admiraal Dundas plaats van de zijde des heeren Layard, uitgelokt door het onhandig beroep, dat kapitein Drummond deed op een brief van den heer Layard, in de dagbladen voorkomende: maar zelfs dit incident had ten gevolge, dat de geestdrift nog meer opgewekt werd, zoodat het voorstel dan ook bij acclamatie werd aangenomen.

De stem van Lord John Russell, van nature krachtig, verried echter eenige aandoening, toen hij bij elke zinsnede moest ophouden, voor de luide blijken van goedkeuring der vergadering en soms zelfs van de tribunen. Met zeer veel welsprekendheid wees hij op den roem door de beide legers en de marine der geallieerden gemeenschappelijk behaald; op de talrijke gezinnen, die in rouw gedompeld waren; op de heiligheid der zaak, welke door de overledenen was verdedigd, eene zaak welke zij, die deze dapperen overleefd hebben, gereed zijn ook met hun leven te verdedigen. Een hevig onweder barstte echter los, toen de spreker herinnerde aan onderhandelingen, welke er tusschen de bevelhebbers der geallieerden en prins Menchikoff hadden plaats gehad, over eenige barbaarsche handelingen, ten aanzien der gewonden, waaraan de Russische soldaten zich zouden hebben schuldig gemaakt, bij welke gelegenheid spreker uit naam der menschenliefde en der beschaving er op aandrong, dat men toch mogt terugkomen tot de gebruiken, welke door de gewoonte van eeuwen onder be[illegible]

— Eergister heeft te Hetford de ter-aarde-bestelling plaats gehad van lord Dudley Stuart. De plegtigheid werd bijgewoond door Ladislas Czartoryski en andere Poolsche uitgewekenen, alsmede door verschillende leden van het parlement en onderscheidene leden van geleerde genootschappen.

DUITSCHE POST.

Eene depêche uit Weenen van 16 dezer verzekert, dat het dagblad de Lloyd, dat gelijk men weet voor eenigen tijd was opgeheven tengevolge van een artikel tegen de Duitsche Staten, en dat zelfs met algeheele staking der uitgave werd bedreigd, den 17 weder in het licht verschenen is.

— Men schrijft uit Weenen dd. 19 December, dat de Keizer van Oostenrijk na langdurige onderhandelingen met den Groot-Hertog van Toscane een verdrag zou hebben gesloten, tengevolge waarvan de Oostenrijksche troepen, welke sedert zes jaren Toscane bezetten, dat land geheel ontruimen zouden; den 1 Januarij 1855 reeds zullen 2,000 man, dat land verlaten en te Livorno zou de staat van beleg worden opgeheven.

— De Hertog van Saxen Altenbourg heeft den rijksdag van dien staat ontbonden, tengevolge der verwerping van een ontwerp van kieswet, waarbij de grondwettige vrijheden werden beperkt.

Die verwerping geschiedde met 22 tegen 8 stemmen.

FRANSCHE POST.

Men leest in de *Gazette de Midi* van 15 December:

Heden ochtend ten 10 ure, is het stoffelijk overschot van den heer Leon Faucher, oud-Minister van Binnenlandsche Zaken, in de kerk Saint-Martin gebragt. Daarna had de ter aarde bestelling plaats, die bijgewoond werd door eenige detachementen militairen en een staf, welke treurmuzijk uitvoerde. De heer Faucher, broeder van den overledene en de heer Wolowski, zijn schoonbroeder, volgden als nabestaanden het lijk. Twee hoofd-officieren vertegenwoordigden de orde van het legioen van eer, bij welke orde de oud-Minister den graad van Kommandeur had; eenige vertegenwoordigers der pers en sommige vrienden van den overledene maakten voor het overig gedeelte den stoet uit.

— Een verslag van generaal Pelissier, gouverneur ad interim van Algerie, gedurende de afwezigheid van generaal Randon, meldt, dat Tuggurt open staat voor de troepen, die onder bevel van generaal Mac Mahon staan en dat de Franschen meester zijn van geheel Oued-Righ.

— De heer Roger de Beavoir is in regten er tegen opgekomen, dat zijne echtgenoot zonder zijne toestemming een stuk ten tooneele heeft doen opvoeren, getiteld: *Entre deux airs.* Maar mevrouw Beuvoir heeft van haren kant door de regtbank willen doen uitmaken, dat zij thans en

in het vervolg het regt bezit, om, zonder voorafgaande toestemming, al hare litterarische en dramatische voortbrengselen te doen uitgeven. De regtbank heeft ook in dien zin beslist.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG, 19 DECEMBER.

In deze zitting zijn van de Tweede Kamer ingekomen de door haar aangenomen hoofdstukken XI (koloniën) en XII (onvoorziene uitgaven) der staatsbegrooting voor 1855. Verzending naar de Afdeelingen.

Nog zijn ingekomen de door de Tweede Kamer in hare zitting van gisteren avond aangenomen wetsontwerpen, die mede naar de afdeelingen worden verzonden.

Niets meer aan de orde zijnde wordt de vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

AVONDZITTING VAN MAANDAG, 18 DECEMBER.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over Hoofdstuk XII (*onvoorziene uitgaven*) der Staats-begrooting voor 1855.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat hij nooit regt begrepen heeft wat dit hoofdstuk beteekende. Nergens heeft hij deswege eenige toelichting kunnen vinden. Hij herinnert zich evenwel hoe de tegenwoordige Minister van Justitie, als lid der Kamer, voor eenige jaren dit hoofdstuk noemde, namelijk: »een speelbeurs voor het Ministerie.« Hij weet dus niet, waartoe die uitgaven strekken. Waartoe hebben die *f* 100,000 in het laatst verloopen jaar gediend? Van de beantwoording dier vraag zal zijn votum afhangen.

De MINISTER VAN FINANTIEN zegt, dat men in iedere afgelegde rekening vinden kan, de rekening van het 12de hoofdstuk. Die som wordt besteed door de onderscheidene departementen, en overigens eenige geheime uitgaven, die verantwoordt worden aan den Koning, en daaromtrent kan de Minister in geene bijzonderheden treden.

De MINISTER VAN JUSTITIE zegt, dat de heer VAN HOËVELL zich heeft bedrogen in de voorstelling der feiten. Vroeger beliepen die uitgaven 4 ton, maar in 1850 is men daarvan afgeweken en heeft men op ieder departement onvoorziene uitgaven gebragt en *f* 100,000 op het XIIe hoofdstuk, en daarom heeft de Minister destijds zijn gevoelen te kennen gegeven, dat het beter ware de 4 ton in haar geheel te laten, dan 3 ton er af te nemen en die op elk hoofdstuk over te brengen.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat hij voldaan is over de inlichtingen van den Minister van Justitie; minder over die van den Minister van Finantien, want daaruit volgt, dat er geheime uitgaven bestaan behalve die, welke op de hoofdstukken als zoodanig zijn uitgetrokken. Hij wil alsnog weten, welke geheime uitgaven uit die ton geschieden.

De MINISTER VAN FINANTIEN merkt aan, dat hij reeds gezegd heeft, dat jaarlijks rekening gedaan wordt, en omtrent de geheime uitgaven geschiedt de verantwoording aan den Koning.

Bij stemming wordt het ontwerp *aangenomen* met 51 tegen 3 stemmen. *Tegen*, de heeren: Anemaet, van Hoëvell en van der Veen.

Hiermede is de geheele begrooting van uitgaven goedgekeurd, behalve de nog aanhangige credietwet voor hoofdstuk VIII (*Marine.*)

Alsnu zijn achtervolgens aan de orde:

1o. het wets-ontwerp, houdende begrooting van den arbeid der gevangenen.

Na eene vraag van den heer HUGENHOLTZ, door den Minister van Justitie beantwoordt, omtrent de meerdere of mindere doelmatigheid van den aanmaak van kleedingstukken voor de Marine, in 's Rijks gevangenissen, is dat ontwerp met algemeene (53) stemmen *aangenomen*.

2o. het ontwerp, houdende voorloopige bepalingen omtrent de regterlijke indeeling van het Haarlemmermeer.

Daarover voeren kortelijk het woord de heeren van Eck, van Bappard en de minister van Justitie, waarna het ontwerp met algemeene stemmen, op één na, (de heer van Eck) wordt *aangenomen*.

3o. het ontwerp tot onteigening van gronden ter uitbreiding van het station van den Rijn-spoorweg te Arnhem. Aangenomen met algemeene stemmen.

4o. het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1854 (kosten van de Haarlemmermeerpolder.)

De heer VAN BOSSE protesteert tegen het beginsel, in de memorie van beantwoording blootgelegd, om, zonder begrooting, overeenkomsten aan te gaan, waaruit verpligtingen voor den Staat tot betaling voortvloeijen. Als billijke toekenning van idemniteit, zal hij voor het ontwerp stemmen.

De Minister van BINNENLANDSCHE ZAKEN zegt, dat hij in het beginsel het eens is, maar er was hier eene bijzondere omstandigheid. Als de Regering met de overeenkomst gewacht had tot na de afdoening der suppletoire wet, dan zou het werk hebben moeten stilstaan.

Het ontwerp is daarna *aangenomen* met algemeene stemmen.

5o. het ontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor 1855. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

6o. het ontwerp tot vermindering der regten op den invoer van granen en andere levensmiddelen. — *Aangenomen* met algemeene stemmen.

7o. ontvangen tot bekrachtiging van provinciale opcenten, als: voor de provincie *a.* Gelderland; *b.* Zuidholland (twee ontwerpen); *c.* Noordholland; *d.* Zeeland; *e.* Utrecht; *f.* Friesland; *g.* Groningen; *h.* Drenthe (twee ontwerpen); *i.* Limburg; *j.* Overijssel (twee ontwerpen).

Al deze ontwerpen zijn achtervolgens met algemeene stemmen *aangenomen.*

8o. het ontwerp tot inkoop en amortisatie van nationale schuld.

De heer DE POORTER vraagt of de courtage van de makelaars loopt over de nominale of over de reëele waarde, en of de courtage ⅛ beloopt, meenende bij te weten dat men te Amsterdam dit voor ⅙ doet.

De *Minister van Finantiën* gelooft over de nominale waarde.

De heer VAN BOSSE meent, dat art. 5 geheel overbodig is en dus vervallen kan.

De *Minister* zegt, dat de Kamer in de maand April van het loopende jaar een dergelijk artikel behouden heeft. Z. Exc. gelooft niet, dat het aan het ontwerp afbreuk zal doen als het artikel er uit is; maar hij heeft zich gehouden aan de vroegere beslissing.

Het artikel wordt bij stemming *verworpen* met 37 tegen 18 stemmen, waarna de wet zelve met 52 stemmen tegen 1 is *aangenomen.*

Alsnu gaat de Kamer over tot regeling van de werkzaamheden.

Het reglement voor de boekerij der Kamer op Woensdag; daarna de wet op de middelen.

De commissie van rapporteurs is gereed met het eindverslag over Hoofdstuk VIII (Marine).

De Voorzitter stelt voor de beraadslagingen te houden na de behandeling van de wet op de middelen. — De heer Dullert stelt voor alles wat er nog aan de orde is vóór de wet op de middelen te behandelen, en dus het hoofdstuk Marine ook Woensdag, en daarna de wet op de middelen.

De vergadering is daarna gescheiden tot aanst. Woensdag ten 11 ure.

Eindverslag over de voorloopige regeling der uitgaven van het Departement van Marine, gedurende de eerste zes maanden van 1855.

Het onderzoek in de afdeelingen der Kamer van het bij de Koninklijke boodschap van 16 December jl., aangeboden wetsontwerp, omtrent de voorloopige regeling der uitgaven van het Departement van Marine, heeft den volgenden uitslag opgeleverd.

Bij den eersten opslag kwam het aan eenige leden twijfelachtig voor, of het tegenwoordig wets-ontwerp wel met art. 120 der Grondwet is overeen te brengen, in zoover bij dat artikel alleen sprake is van *jaarlijksche* begrootingen der Staatsuitgaven, terwijl de uitgaven voor het Dep. van Marine geacht kunnen worden bij het tegenwoordig ontwerp slechts voor zes maanden geregeld te zijn. De meerderheid meende echter, dat hier geen grondwettig bezwaar bestond. Het aangehaalde grondwets-artikel spreekt van het aanbieden van *jaarlijksche* begrootingen, in tegenstelling van de *tweejaarlijksche*, die volgens de Grondwet van 1840 vereischt werden. Regeling der uitgaven voor eenen korteren termijn dan een jaar kan dus niet geacht worden verboden te zijn. In zekeren zin wordt bij art. 1 van het wetsontwerp eene begrooting voor één jaar vastgesteld, al zij het ook, dat bij art. 2 slechts over de helft der bij de wet van 23 December 1853 (Stbl. n°. 147) toegestane sommen beschikking wordt verleend. Voegt men nu hierbij, dat bij het naderen van het tijdstip van 1 Januarij 1855, de drang tot het met spoed tot stand brengen eener voorloopige regeling omtrent de uitgaven voor het Departement van Marine groot is; terwijl, zoolang geen definitief hoofd voor dat departement is benoemd, aan het vaststellen eener gewijzigde definitive begrooting niet te denken is, dan zal men wel tot de slotsom moeten komen, dat de beperkte uitlegging, die sommigen aan art. 120 der Grondwet willen geven, hier strijdig zou zijn met het algemeen belang.

Vrij algemeen is de opmerking gemaakt, dat de Koninklijke boodschap, waarbij de wet is ingezonden, en dien ten gevolge ook het opschrift der wet, niet overeenstemt met het dispositief dier wet, in zoover daar nergens bepaald van de regeling der uitgaven voor zes maanden gesproken wordt.

In verband met het vorenstaande is de vraag gerezen, of de ware toestand der zaak in haren zamenhang niet beter in den considerans der wet uit te drukken ware, en wel in dien geest, dat daaruit bleek, dat door het wetsvoorstel voldaan wordt aan het voorschrift van art. 120 der Grondwet.

Eindelijk is nog opgemerkt, dat het tot de duidelijkheid zou bijdragen, indien art. 2 eene wijziging onderging, ten gevolge waarvan [illegible] wel, dat in den 4den en 5den regel gedoeld wordt op de artikelen niet van de wet van 23 December 1852, maar van het daarbij vastgestelde hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend te kunnen volstaan met het opnemen dezer opmerkingen in het tegenwoordig stuk, zonder dat daarvan voorafgaande mededeeling aan de Regering wierd gedaan.

Dat stuk geldt dienvolgens voor *Eindverslag.*

'sGravenhage, 19 December.

Z. M. heeft het besluit van 1 December jl., n°. 70, waarbij aan [illegible] ver-leend als burgem. der gemeente Pannerden, in getrokken; benoemd tot burgemeester der gemeenten Charlois en Katendrecht, mr. H. M. Barendregt, onder toekenning van eervol ontslag als burgem. der gemeente Oost- en Westbarendrecht; aan J. D. Hoekwater AJz., op verzoek eervol ontslag verleend als majoor-kommandant der dienstdoende schutterij te Delft, met vergunning om de uniform der schutterij met de onderscheidingsteekenen aan zijnen rang van majoor verbonden, voortdurend te blijven dragen; aan J. Theelen, op verzoek, eervol als burgem. van Roggel, en in zijne plaats als zoodanig benoemd J. Aerts; en de benoeming van den burgem. van Eibergen, C. H. Koents tot secretaris dier gem. bekrachtigd.

Z. M. heeft benoemd tot griffier bij het kantongeregt te Alphen, mr. G. J. Berkhoff, thans als zoodanig fugerende te Woubrugge; tot griffier bij het kantongeregt te Woubrugge, mr. H. M. M. Heldewier, advocaat te 's Gravenhage; tot eersten commiss. van politie te Leyden, D. A. Hendriks, thans tweeden commissaris van politie aldaar; en tot tweeden commissaris van politie te Leyden, J. Engelvaart, thans inspect. van politie der 1ste kl. te Rotterdam.

Bij dit N°. wordt verzonden een bijvoegsel, bevattende de redevoering, op 23 November jl. uitgesproken door den heer THORBECKE.

* De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben zich heden bezig gehouden met het onderzoek van het voorstel der drie leden tot afschaffing van den accijns op de rogge.

Morgen zal er wederom zitting worden gehouden, waarin de laatste werkzaamheden vóór het reces plaats zullen hebben.

Men houdt het er voor, dat het reces der kamer niet lang zal duren.

Bij Zr. Ms. besluit van 5 dezer, is aan den Minister van Oorlog de magtiging verleend, om over het jaar 1855, aan hoofd- en verdere officieren, verlof te verleenen met twee derde van het activiteitstractement, en voor de beredenen onder genot tevens van fourages, waarop zij volgens hunnen rang aanspraak hebben. Dit betreft alle officieren van het leger, onder dezelfde voorwaarden als vorige jaren.

* In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad is, o. a.:

1o. rapport uitgebragt door de commissie van de hal, stellende zij voor de opheffing der hal, met 1 Jan. 1856;

2o. is goedgekeurd het ontwerp-adres aan Z. M. den Koning, betrekkelijk den koop van den korenmolen te Scheveningen;

3o. is goedgekeurd gelijk adres, omtrent art. 549 Burg. Wetboek;

4o. zijn tot leden der plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt herkozen de heeren: Kraijenbrinck, van Luunen en van Deinse.

5o. is beraadslaagd over het te bepalen maximum van de bedeeling der gemeentelijke armen, en is besloten het voorstel deswege aan Burgem. en Weth. terug te zenden, ten einde daarin nog wijziging te brengen. De openbare zitting is toen veranderd in eene met gesloten deuren.

* Het water in de binnengrachten alhier is zoo hoog, dat het op vele plaatsen over de kaden heenstroomt. In het hooge gedeelte der stad liggen de kelders, waar nooit of zeer zeldzaam water inkwam, thans onder water.

* Gisteren namiddag heeft er een hevigen storm uit het N. Westen plaats gehad. Voor Scheveningen verkeerde een schip in gevaar, doch het heeft weder zee kunnen kiezen. De heer Burgemeester strandvonder bevond zich dadelijk daar ter plaatse, om, ware het noodig geweest, de vereischte bevelen te geven.

* Gisteren heeft aan het lokaal van het Provinciaal bestuur van Zuidholland, de aanbesteding plaats gehad van het onderhouden van de groote en andere rijkswegen in de provincie Zuid-Holland gedurende drie achtereenvolgende jaren, ingaande den 1 Jan. 1855 en eindigende ult. Dec. 1857 in acht perceelen, waarvan de volgende heeren aannemers zijn geworden, en wel van perceelen I. C. de Jong Cz. Sn. te Ameide, voor *f* 11.850; J. C. van Berkum te Utrecht voor *f* 11,884; III. C. de Bruin te Overschie voor *f* 2920; IV. J. van Seventer te Alblasserdam voor *f* 5,897. V C. de Bruin, te Overschie, voor *f* 11,430; VI A. Visser Pz. te Sliedrecht, voor *f* 3000; VII W. Beijers, te Puttershoek, voor 8,623; VIII dezelfde voor *f* 9,784, alle, per jaar.

De Zeer Eerw. heer Philippus Corten, lid van het IJzeren Kruis, ridder van de Leopolds-orde, vicaris-generaal en deken van het Metropolitaan-kapittel te Mechelen, is aldaar den 13 Dec. in den ouderdom van bijna 57 jaren overleden; en zal op zijn gedaan verzoek te Aerschot begraven worden, alwaar hij van 1824 tot 1837 pastoor en deken is geweest.

Volgens bij het Departement van Koloniën uit Curaçao ontvangen tijdingen, loopende tot den 3den November jl., bleef de gele koorts aldaar heerschen en heeft zij, sedert de mededeeling in ons nommer van den 6den dezer, onder de schepelingen van Zr. Ms. zeemagt nog zestien slagtoffers gemaakt, in het geheel dus 24.

Intusschen koesterde men de hoop, dat het ingevallen regen-saizoen eene gunstige verandering zou te weeg brengen.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul-generaal te Bergen zijn in de havens van Oddsoon en Moss, gedurende het eerste halfjaar van 1854, regtstreeks uit Nederland aangekomen 39 Nederlandsche schepen, als: uit Harlingen 3

uit Pekel-A 25, uit Appingadam 2, uit Veendam 1, uit Delfzijl 4, uit Groningen 2, uit Dokkum 2. Van deze schepen kwamen 35 in ballast, 4 in ballast en met dakpannen.

Uit Londen kwam 1 Nederlandsch schip in ballast.

Naar Nederland vertrokken 38 Nederlandsche schepen met hout, als: naar Harlingen 10; naar Groningen 2, naar Delfzijl 19, naar Veendam 1, naar Edam 2, naar Dokkum 4. Naar Gent vertrok 1 Nederlandsch schip met hout.

De *Staats-Courant* geeft het volgende overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de elf eerste maanden van 1854, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst voor de elf eerste maanden van 1853: *Directe belastingen*: 1854 *f* 18,179,168.41^5, 1853 *f* 18,092,044.69^5. *In- en uitgaande regten en scheepvaartregten*: 1854 *f* 4,319,470.19; 1853 *f*18,775,838.94. *Waarb. en belasting der gouden- en zilveren werken*: 1854 *f* 216,920.86; 1853 198,571,43^5. *Indirecte belastingen*: 1854 *f* 10,630,561,39^5; 1853 *f* 9,386,893.50. *Opbrengst der posterijen*: 1854 *f* 1,381,478,47^5; 1853 *f* 1,349,405,77. *Opbrengst der staats-loterij*: 1854 *f* 413,793.50; 1853 *f* 413,866.50. Totaal-generaal 1854 *f* 53,983,808.37^5; 1853 *f* 52,840,926.94.

Teneinde de voltooijing van den Antwerpen-Rotterdamschen spoorweg zooveel mogelijk te bespoedigen, is men er toe overgaan, om de werkzaamheden aan de groote ijzeren brug over de Mark, bij het Lamgatsveer, des nachts voort te zetten, en door elektrisch licht te verlichten. Den 11en dezer heeft de kapitein de artillerie F. A. T. Delprat, op verzoek van den heer ingenieur Fijnje, de noodige inrigtingen tot stand gebragt, en kon men reeds des avonds voortgaan met het ineenzetten van het windwerk, waardoor de brug in beweging moet worden gebragt. De gebezigde lichttoestel was die van Jaspar; de batterij bestond uit 40 Bunsensche elementen; de verlichting voldeed zeer goed en hield ruim 5 uren onafgebroken aan, uitgezonderd nu en dan een oponthoud van 3 of 4 minuten, om nieuwe koolspitsen in te zetten, dat bij dezen zoo eenvoudigen toestel zeer gemakkelijk geschiedt. Zoodra men over een toereikend aantal arbeiders zal kunnen beschikken zullen de werkzaamheden waarschijnlijk den ganschen nacht worden voortgezet. Na afloop daarvan hopen wij in staat te worden gesteld, om nadere en meer uitvoerige berigten dienaangaande te kunnen mededeelen, daar, voor zoover wij weten, deze de eerste toepassing van het elektrisch licht hier te lande is. Omtrent dit licht verwijzen wij overigens naar de *Uittreksels uit vreemde tijdschriften voor de leden van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs*. 1853—1854, blz. 60, 125. Op eerstgemelde plaats wordt de toestel van Jaspar beschreven en op de daarbij behoorende plaats afgebeeld.

(Alg. Konst en Letterbode.)

De buitengewone bedrijvigheid, die gedurende het geheele jaar, doch voornamelijk in de twee laatste verloopen maanden, in al de wolfabrieken te Tilburg geheerscht heeft, mag niet onopgemerkt blijven. De verzendingen van lakens, duffelbaai en flanel, zoowel naar Holland als buiten 's lands, waren zeer aanzienlijk, terwijl de aanvoer van allerlei soorten van wol steeds blijft toenemen en zeer belangrijk mag genoemd worden. Er zijn daar ook weder twee zeer groote stoomfabrieken bijgekomen, terwijl vele andere vergroot en veranderd zijn. Men berekent dat het getal stoom- en andere fabrieken in de laatste vijf jaren wel met een derde is toegenomen, welk een en ander het zekerst bewijs oplevert, dat het Tilburgsche wolfabriekaat algemeen gezocht wordt en veel aftrek heeft.

(S. P.)

Ten opzigte der ongeregeldheden, die op de militaire academie te Breda hebben plaats gehad, vernemen wij, dat zij veroorzaakt zouden zijn door een twist tusschen een paar sergeants, bij de school geplaatst, en twee kadets, die den rang van korporaal hadden, en ten gevolge van dien twist waren gedegradeerd. De jongelieden moeten partij voor hunne kameraads getrokken, en zich op de sergeants gewroken hebben, waarna zij zich in de amusements-zaal hebben gebaricadeerd. De kadets van het vierde jaar zouden niet aan die ongeregeldheden hebben deel genomen.

(Arnh. C.)

Men verneemt, dat niet alleen de heer P. C. Burgerhoudt, maar ook de heeren Dr. A. Maas en A. T. Schade van Westrum als leden van den Gemeenteraad te Schiedam hun ontslag hebben genomen.

Utrecht, 17 Dec. Aan de Hoogeschool alhier zijn gepromoveerd de heer W. G. Brantsen, van Arnhem; de heer J. A. M. van der Hardt Merson, van Doesburh, tot doctoren in de regten, beiden met Theses en de heer E. R. van Eischtorff, van Winterswijk, tot doctor in de geneeskunde, na de verdediging van een *specimen chirurgico medicum de Methodo cruris, exciso pede, per osteoplasin longitudine augendi*

Zutphen, 17 December. Gister middag werd bij eene inspectie over de stedelijke d. d. schutterij de heer Diemont, nieuw benoemd officier, als zoodanig geinstalleerd. Des avonds bragten de muzijkanten dier schutterij eene serenade bij fakkellicht aan den heer majoor Swaving, zijnde het juist diens verjaardag, aan den heer Diemont [illegible]genoemd, alsmede aan den heer Dr. van der Elst, [illegible] onlangs zijne aanstelling tot officier van gezondheid [illegible]

[illegible], 16 Dec. Het bestuur dezer stad heeft met de verschillende diaconien eene overeenkomst gesloten, ten gevolge waarvan deze laatste met 1 Januarij a. s. de *geheele* armenverzorging alhier op zich nemen, tegen eene te gemoetkoming van de zijde van het bestuur van *f* 48,700 's jaars. Deze overeenkomst is voorloopig voor den tijd van drie jaren gesloten; de Afgescheidene Hervormde Gemeente deelt voor het eerst, ook daarin.

Per Telegraaf.

Londen, 19 Dec. In de zitting van het Hoogerhuis op gisteren, heeft de graaf van Aberdeen verklaard, dat na de vacantie, op 23 Januarij het Parlement weder bijeen zal komen. De hertog van Newcastle heeft toen de derde lezing van de bill op de militie voorgesteld. Hij heeft daarbij gezegd, dat de Iersche en Schotsche militie bij het leger geincorporeerd zouden worden, waardoor 16000 manschappen zullen worden geleverd.

Lord Ellenborough heeft daarop het woord opgevat en verklaard, dat die verandering de bezwaren, die hij tegen het aanwerven van vreemde hulptroepen had, niet zou doen ophouden.

De markies van Landsdowne heeft den maatregel verdedigd en beschouwde dien uit een staatkundig oogpunt als noodzakelijk.

De graaf van Derby bestreed den maatregel ten derden male.

In het Lagerhuis heeft lord John Russell verklaard, dat hij er niets tegen heeft, dat de finantiële gesteldheid des lands nog vóór de vacantie behandeld wordt. Bij de behandeling der bill op de militie heeft lord Palmerston zich vereenigd met een amendement, volgens hetwelk drie vierde gedeelte der manschappen buitenslands gezonden wordt en een vierde in het land blijft. De overige artikelen zijn, behoudens eenige wijzigingen, die echter van weinig beteekenis zijn aangenomen.

Heden zullen de beraadslagingen gehouden worden over de derde lezing der bill.

In den verderen loop der zitting heeft de heer d'Israeli verklaard, dat hij morgen de bill tot het aanwerven van vreemde troepen ten hevigste en zonder genade zal bestrijden. Deze verklaring werd begroet met langdurige en daverende toejuichingen.

Weenen, 19 December. Pruissen zal niet tot het tractaat van 2 December toetreden, maar op nieuw afzonderlijke onderhandelingen met Frankrijk en Engeland aanknoopen.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van de Grondwet!

Als een sprekend bewijs, dat men onder het bestuur der »tegenovergestelde rigting« de kunst verstaat, om de uitgaven tot aanzienlijke sommen op te drijven, diene het volgende, dat wel de moeite waard is om er de aandacht van 't publiek op te vestigen. — Men vergelijke slechts de provinciale rijksbegrooting van Utrecht over 1851, met de voorgedragene over 1855.

De provinciale rijksbegrooting van Utrecht, voor 1851 bedroeg *f* 37850; — de voorgedragene over 1855 bedraagt *f* 45451.50, en is alzoo vermeerderd met *f* 7601.50; en op welke posten nu, is die vermeerdering hoofdzakelijk gebragt?

Voor 't collegie van Gedeputeerden eene verhooging van jaarwedden . . . . . . *f* 1800.
Voor den griffier der Staten . . . . . » 300.
Voor ambtenaren en bedienden . . . . . » 5200.

Op mijn woord eene heerlijke toekomst ontsluit zich voor het provincietje Utrecht, — voor dat stipje gronds, waar slechts p. m. 150,000 menschen wonen, — maar vooral voor u, grijze stad, zullen dagen van ongekend geluk aanbreken, — binnen uwe muren zal niet geweend worden, o neen! in uwe aloude veste zal het volk, uit dankbaarheid gedreven, zijne jubelzangen aanheffen!?

De redactie zal mij zeer verpligten, door deze opmerkingen in haar geacht dagblad, onder de ingezonden stukken, op te nemen.

N., 7 December. X.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 December 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{3}{8}$ $\frac{7}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$99\frac{7}{8}$
Dito Certificat.	3	$70\frac{7}{8}$	Dito 1828/1829	5	$99\frac{5}{8}$
Dito Dito.	4	$89\frac{3}{16}$ $\frac{1}{4}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening .	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$85\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	87	Dito *Hope* . .	4	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz* .	4	
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten . .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rotschild* .	$2\frac{1}{2}$		Certific. dito. .	6	$56\frac{1}{2}$
Frankrijk.					
Obligatien . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{5}{16}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{16}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	$33\frac{1}{2}$			
Bew. Sp. Com.		$5\frac{1}{4}$	Metaliek . . .	5	$62\frac{13}{16}$ 63
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	$72\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$
Portugal.			Dito Nation. .	5	$65\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{5}{8}$
Londen nieuwe.	5	$36\frac{7}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{8}$
Dito uitgest. .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{8}$

Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{1}{2}$, $\frac{11}{16}$; dito Onb. $19\frac{1}{2}$, $\frac{11}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 67, $\frac{1}{8}$.

Ook heden verkeerde de [illegible] in eene [illegible] stemming, zonder dat een der [illegible] fondsen iets meldenswaardigs opleverde, alleenlijk Spaansche waren door eenige kooporders, iets hooger.

FRANKFORT, Maandag 18 December. Metalliek 5 pct. $64\frac{5}{8}$; Spanje binnenl. 3 pct. 33; dito 1 pct. $18\frac{1}{4}$; Wiss. op Lond. $116\frac{1}{4}$; dito Parijs $92\frac{3}{4}$; dito Ween. $93\frac{1}{2}$.

LONDEN, Maandag 18 December. Consols op t. $91\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; N. Mexic. 3 pct. $21\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 69; Gren. Uitg. $5\frac{5}{8}$; Sardinie 5 pct. 83; Spanje 3 pct. buit. $38\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $18\frac{7}{8}$, $19\frac{1}{8}$; dito Certific. $5\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito Passive $4\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 87; dito 5 pct. 97; Holl. 4 pct. $91\frac{3}{4}$; dito $2\frac{1}{2}$ pct. $61\frac{1}{2}$; Turksche leening $6\frac{1}{2}$.

PARIJS, Maandag 18 December. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95.50; dito 3 pct. 69.95; Sp. binn. 3 pct. $34\frac{3}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{5}{8}$; N. Metall. 85.

WEENEN, Maandag 18 December. N. Metall. $82\frac{7}{8}$; N. Leen. $98\frac{3}{4}$; Bankactien 1246; Lombarden 97; Zilver 27; Wissel op Londen 12.12; dito op Parijs $146\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.